

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Defensor Redivivvs Seu De Sacrae Consistorialis Aulae Advocatorvm Origine, ac Munere

**De Rossi, Giuseppe Ortensio
De Rossi, Giacomo Gregorio**

Romae, 1657

Cap. I. De Origine Collegij Aduocatorum Constistorialium

urn:nbn:de:hbz:466:1-10678

I
DE ORIGINE
COLLEGII

ADVOCATOR. CONSISTORIALIVM

CAPVT PRIMVM

- I **A** Duocatorum Consistoria-
lium origo à D. Gregorio
Magno.
- 2 Quid decreuerit D. Grego-
rius pro Defensoribus Regio-
narijs.
- 3 Defensores Ecclesiæ consti-
tuendi formula.

A Ad-

2 C A P V T

- 4 Aduocati dicuntur militare
in Rep.
- 5 Iidem sunt, ac Defensores.
- 6 Defensoris officium.
- 7 Primicerius Defensorum ma-
gnæ existimationis.
- 8 Defensores Sedis Apostolicæ
funguntur munere Aduocatio-
nis.
- 9 Aduocati Consistoriales sub-
rogati Defensoribus Regiona-
rijs.
- 10 Aduocatorum Consistoria-
lium electio quomodo fiat.
- 11 Numerus participantium.
- 12 Munera eorundem partici-
pantium.
- 13 Selecti ex pluribus, & in or-
dinem redacti.
- 14 Eorum locus in Capellis, Pro-
ces

PRIMUM. 3

cessionibus, & Equitationibus, & confessio eorundem cum Clero.

15 Coronato Pontifici laudes dicunt.

16 Qualitates Defensoris Regionarij in Aduocatis Consistorialibus.

17 Quæ requirantur in Aduocato Consistoriali per Constitutionem Martini V.

18 Decreta Collegij Aduocatorum Consistorialium super admissione noui Aduocati, & num. 19. ac num. 20.

21 Praesentes debent esse in Curia ad obsequia Summi Pontificis.

22 Sequi debent Summum Pontificem quòcunque se transferat

A 2 rat

rat cum tota Curia.

23 Decanatus Collegij optatur
per præsentem in Curia.

24 Absens per biennium sine li-
centia Papæ, & per quinquen-
nium cum licentia est priuatus
ipso iure.

25 Defensorum Regionariorum
officium est idem in Aduocatis
Consistorialibus.

26 Aduocatus Fisci eligitur ex
Collegio Aduocatorum Consi-
storialium.

27 Pauperum defensio incumbit
Aduocatis Consistorialibus.

28 Aduocatus pauperum eligi-
tur ex Collegio Aduocatorum
Consistorialium.

29 Reliquiæ Ordinis Defenso-
rum Regionariorum in Eccle-
sia

PRIMUM. 5

sia Romana conseruantur in Collegio Aduocatorum Consistorialium.

30 Aduocati nomen quo tempore ab Ecclesia Romana cæperit usurpari.

31 Clemens IV. & Bonifacius VIII. antiquissimi Aduocati Consistoriales.

32 Oldradus, & Lopus Aduocati Consistoriales.

33 Defensores simplices patrimonij Ecclesie regimini adiecti.

34 Defensores Regionarij septem ex omnibus selecti.

35 Collegium Aduocatorum Consistorialium in Ecclesia Romana instar Collegij centumquinquaginta Aduocatorum Præ-

6 CAPVT

fecti Prætorio institutum.

36 Aduocatis Consistorialibus
semper Consistorij patet in-
gressus.

37 Fisci Aduocati olim bini.

38 Aduocati Cæsarienses qui, ad
intellectum tex. in l. fin. C. de
pact.

I

DVOCATI * Consi-
storiales Iure
merito suam o-
riginem adscri-
bunt D. Grego-
rio Magno sub
anno Reparatae Salutis 598.
Pon-

PRIMUM. 7

Pontificatus eiusdem Nono, & Mauritij Cæsaris Tertio; Ex * 2
 pluribus enim Defensoribus, qui tunc Romæ erant, ille septem selegit, quos Regionarios nuncupavit à septem Regionibus Urbis, in earum singulas eos distribuens, quorum primum dixit Primicerium Defensorum, ut legitur in eius Epistola ad Bonifacium Primum Defensorem Data anno prædicto mense Martio, indictione prima, inter impressas lib. 7. cap. 17. Epistola 17. tenoris infrascripti.

Ecclesiasticis utilitatibus fideliter insudantes congruæ remunerationis sunt beneficio prosequendi, ut & Nos respondere eorum dignè obsequijs videamur, & Illi

A 4 ex

ex indulta consolationis gratia vtiliores existant: Quia igitur Defensorum Officium in causis Ecclesie, & obsequijs noscitur laborare Pontificum, hac eos concessa prospeximus recompensationis prerogativa gaudere, Constituentes, sicut in schola Notariorum, atque Subdiaconorum per indultam longè retrò Pontificum largitatem sunt Regionarij constituti; Ita quoque in Defensoribus septem, qui ostensa suae experientiae utilitate placuerint, honore Regionario decorentur, quos quolibet per absentiam Pontificis, & sedendi in Conuentu Clericorum habere licentiam, & honoris sui priuilegia in omnibus statuimus obtinere. Præterea si quis
ad

ad Prioris locum veniens, in alia
 fortasse Prouincia propter utilita-
 tem propriam degit, tunc necesse
 est Primatus loco per omnia cura-
 re, ut ille Prior Defensorum om-
 nium possit existere, qui, & ante
 Prioratus locum in Ecclesiasticis
 utilitatibus, & obsequijs Ponti-
 ficum non desinit per sedulam
 praesentiam permanere. Haec ita-
 que Constitutionis nostrae decreta,
 quae pro Defensorum sunt priui-
 legijs, & ordinatione disposita,
 perpetua stabilitate, & sine ali-
 qua constituimus refragatione ser-
 uari, siue quae scripto decreuimus,
 seu quae in eis in nostra praesen-
 tia videntur esse disposita: Nec
 à quoquam Pontificum, in totum,
 partimue, ea qualibet occasione

con-

conuelli decernimus, vel mutari;
 Nam nimis est asperum, & præ-
 cipue bonis Sacerdotum moribus
 inimicum, nisi quempiam qua-
 cunque rationis excusatione, &
 quæ benè sunt ordinata rescin-
 dere, & exemplo suo docere, cæ-
 teros sua quandoque post se con-
 stituta dissoluere.

Huius quoque Epistolæ, ac
 Institutionis meminit Baronius
Annal. tom. 8. pag. 118. vers.
hoc pariter anno. Ioannes Dia-
conus in vita eiusdem Gregorij
lib. 2. cap. 1. n. 20. Onuphrius
Panuinus in tract. Interpretatio-
nis Vocum obscurarum Ecclesia-
sticarum impresso post Platinam
De Vitis Pontificum. V. Primi-
cerius Defensorum pag. mihi 82.

PRIMUM. II

& Iacobus Gretzerus in Com-
mentarijs ad Codinum De officijs,
& officialibus Magnæ Ecclesiæ
Constantinopolitanæ lib. 1. cap. 5.
num. 3.

Formula * verò constituendi 3
Defensorem talis erat.

*Ecclesiastica utilitatis intuitu
id in nostro sedit arbitrio, ut si
nulli conditioni, vel corpori te-
neris obnoxius, nec fuisti Cleri-
cus alterius Ciuitatis, aut in nul-
lo tibi Canonum obuiant statuta,
Officium Ecclesiæ Defensorum ac-
cipias, ut quidquid pro paupe-
rum commodis tibi à Nobis iniun-
ctum fuerit incorrupte, & vira-
citer exequaris: Vsurus hoc pri-
uilegio, quod in te habita delibe-
ratione contulimus, ut omnibus,
qua*

quæ tibi à Nobis fuerint iniuncta, complendis, operam tuam fidelis exhibeas, redditurus de actibus tuis sub Dei nostri iudicio rationem.

Quam formulam idem Gregorius recenset lib. 4. indiçtione 13. cap. 69. Epistola 25. ad Vincomalum Defensorem, & lib. 9. indiçt. 4. cap. 33. ad Vitum Defensorem, & Baron. dicto tom. 8. pag. 118. in vers. Ecclesiastice utilitatis.

Defensor autem solemniter accepta Epistola suæ electionis dicebatur militare in schola Defensorum teste eodem Gregorio lib. 9. Indiçtione 4. cap. 34. Epistola 34. scripta Romano Defensori de Vito in talem constituto,
hoc

hoc est Defensoris onus obire
 intra ordinem, siue corpus De-
 fensorum ad tradita in *l. final.*
vers. Milites autem. C. de loca-
to, quod * Verbum militare Ad- 4
 uocatis propriè conuenire pro-
 bat rescriptum Leonis, & An-
 themij ita conceptum in *l. Ad-*
uocati 14. C. de Aduocat. diuers.
Iudiciorum, Aduocati, qui di-
rimunt ambigua facta causarum,
suaque defensionis viribus in re-
bus sepe publicis, ac priuatis la-
pso erigunt, fatigata reparant,
non minus prouident humano ge-
neri, quàm si praelijs, atque vul-
neribus, Patriam, parentesque
saluarent: Nec enim solum nostro
Imperio militare credimus illos,
qui gladijs, clypeis, & thoraci-
bus

bus nituntur, sed etiam Aduocatos; Militant namque Causarum Patroni, qui glorioſæ vocis confiſi munimine laborantium ſpem, vitam, & poſteros defendunt; quod Cicero. pro Murena. Urbanam Militiam appellauit, ibi. Seruius hic nobis cum hanc Urbanam Militiam reſpondendi, ſcribendi, cauendi, plenam ſollicitudinis, ac ſtomachi ſequutus eſt, Ius ciuile didicit, multum laborauit, præſtò multis fuit; Atque ideo Gregorius Defenſorum militare dixit in ſchola, vt ſcilicet Urbanam illius militiam intra ordinem Defenſorum innueret quod re ipſa teſtatus fuit. lib. 7. Indiſt. 2. cap. 83. epiſt. 83. in qua Fantino Defenſori Iudiciale De-

Defensionem iniunxit in Causa
Ianuariæ Abbatissæ, quæ mole-
stabatur ab Anastasio.

Quòdque * Summi Pontifices 5
Defensorum nomine intellexe-
rint de Aduocatis, satis esse vi-
detur testimonium Pelagij Se-
cundi immediati Prædecessoris
Gregorij in rescripto ad Anto-
ninam Patriciam, & Deciam
postulantes Monachum fieri
Defensorem, relato per Gratia-
num 16. quæst. 1. can. de præ-
sentium. 20. in hæc verba. De
præsentium Portitore, quod De-
fensor factus non est, nulla vobis
animi molestia sit, quia verè sa-
tis amarissimum habeo de isto pro-
posito ad illud officium homines
deduci, in quo nullo modo, quæ
a

à Monachis Deo promissa sunt,
valeant adimpleri ; omnimoda
enim est illius habitus, & istius
officij diuersitas : Illuc quies, ora-
tio, labor manuum ; & hic cau-
sarum cognitio, conuentiones, a-
ctus, publica litigia, & quacun-
que Ecclesiastica Instituta, vel
supplicantium necessitas poscit ;
faciat autem Deus, vt tales sint
hi, qui vel à Nobis in isto habi-
tu nutriuntur, vel in Monaste-
rijs crescunt, vt prouecta ætate,
& vita probata, non ad litigio-
rum Officia, sed ad Sacerdotium
6 valeant promoueri. Quo * rescri-
pto quasi penicillo delineatur,
Officium Defensoris versari in
Controuerfijs Iudicialibus, quod
proprium Aduocati munus exi-
stet ;

stit; Atque ita Defensoris no-
men ibidem intelligunt glos.
V. Defensor. Turrecrem. num. 2.
& Bellamer. in *S. Gelasius*, vers.
verius tamen est, quod etiam ob-
seruarunt Onuphrius Panuinus
d. V. Primicerius Defensorum,
vers. *quod autem*. & Gretzerus
dict. cap. 5. n. 3. vers. quorum of-
ficium.

Cæterum in eandem sen-
tentiam vrget Decretum Vrbani
Secundi in *can. Saluator 8.*
post medium vers. Defensoris no-
mine 1. quæst. 3. qui expressè
ait, Defensoris nomine Aduo-
catum intelligi, scilicet eum
qui præest causis tractandis se-
cundum glos. ibi *V. Aduocatum*,
quæ per illum text. ita quoque

B in-

intelligit Verbum Defensorès in
can. in singulis 2. V. Defensores
dist. 77. Vbi pariter Archidia-
con. propè fin. vers. adde hic,
et Turrecrem. n. 2.

Per quæ iura idem in termi-
 nis nostris concludit Onuphrius
 Panuinus loquens de septem
 Defensoribus Regionarijs insti-
 tutis à D. Gregorio sub præcita-
 to *V. Primicerius Defensorum*.
 ibi. *Hos Aduocatos, siue Aduo-*
catores dictos puto. Subdens,
 7 eorum Primum nuncupari Pri-
 micerium Defensorum magnæ
 existimationis in Ecclesia Ro-
 mana, cum quo transit Gret-
 zerus dicto nu. 3. sub vers. *De-*
fensoris nomine.

Idque etiam confirmatur ex

Ca-

*Canone 16. Concilij Mileuitani
sub Innocentio Primo Concil.
tom. 1. fol. 807. col. 1. iuxta edi-
tionem Venetam. ibi. Placuit
etiam ut petatur à gloriosissimis
Imperatoribus, ut iubeant Iudi-
cibus dare peritos sibi Defensores
Scholasticos, qui in actu sint, vel
in officio defensionum Causarum
Ecclesiasticarum more Sacerdo-
tum Prouinciæ, ut ijdem ipsi,
qui defensionem Ecclesiarum su-
sciperint, habeant facultatem
pro negotijs Ecclesiarum, quoties
necessitas flagitauerit, vel ad ob-
sistendum callidè decipientibus,
vel ad necessaria suggerenda in-
gredi Iudicum secretaria; quo-
rum ingressus patet Aduocatis.
l. final. C. de offic. diuers. Iudicum.*

Legiturque repetitum in Concilio Carthaginensi. X. impresso sub Aphricano circa tempora Bonifacij Primi *dicto tom. 1. Concil. pag. 836. col. 2. canone 64.* quos Canones exposuit Gulielm. Durand. vulgo Speculator. *tit. de mod. gen. Concil. celebrand. rubr. 40. num. 3. in fine tract. tom. 13. part. 1. fol. 165. à tergo col. 4.*

8

Defensores * verò Sedis Apostolicæ fungi Aduocationis munere probat disceptatio Synodalis habita inter Romanæ Ecclesiæ Defensorem, & Regis Aduocatum in Causa Cadelti Parmensis sub Alexandro Secundo, quam ex Petro Damiano refert Baronius *Annal. tom. 11. Anno*

Do-

Domini 1062. pag. 303. cum
seq. vbi recensentur Arringhæ,
siue vicissitudinariæ responsio-
nes, & replicationes, quæ olim
in Iudicio fieri consueuerant in-
ter Aduocatos, quarum memi-
nit Speculator tit. de Aduocat. §.
nunc de exordijs, & Arringhis.

Quare* si nomen, & officium
Defensoris propriè conuenit Ad-
uocato, utiq; adiectiuum Regio-
narij conueniet dumtaxat Con-
sistoriali, in quo ad amissim
concurrunt omnia, quæ olim
in Regionario exegit D. Gre-
gorius.

Primò nempè modus electio-
nis; nam sicut olim nemo po-
terat militare in schola Defen-
sorum Sedis Apostolicæ, qui

B 3 non

non fuisset ad huiusmodi officium specialiter electus, & ordinatus à Summo Pontifice iuxta formulam superius relatum ex Epistolis D. Gregorij, qui *lib. 10. indict. 5. cap. 48. Epistola 48. scripta Romano Defensori* mandat compesci ausum temerarium Tonsuratorum Siciliae, qui nomen Defensorum, usurpauerant sine Epistola Pontificia; ait enim, *Proinde experientiae tuae praesenti auctoritate praecipimus, ut hoc diligenter inquirat, & si quos sibi, praeter eos, qui huius rei Epistolas habent, repererit, districta illud emendatione compescat. Ita* neque ullus adscribitur Collegio Advocatorum Consistorialium sine*

ne

ne Diplomate Pontificio, & qui
primo loco non doceat de sua
electione ad Officium Aduoca-
tionis Consistorialis per manda-
tum Summi Pontificis in for-
ma Motus proprii, vel per Bre-
ue, vt habetur in Constitutione
antiqua, quæ incipit *statuimus*,
& *ordinamus*, quod deficiente
numero Aduocatorum, admit-
tendus pro complemento numeri
Aduocatorum per mādatum Pon-
tificis indicto Collegio &c.

Secundò * Numerus septena- 11
rius; siquidem in Collegio Ad-
uocatorum Consistorialium, se-
ptem Seniores tantum sunt nu-
merarij, quibus * solum licet in 12
Consistoriis secretis, si opus sit,
coram Summo Pontifice, &

B 4 Sa-

Sacro Purpuratorum Senatu lo-
qui, & Maiorum Antistitum
pallia postulare, ac etiam in
Collegijs promouere Graduan-
dos ad Lauream Doctoratus:
Alii verò quinque dicuntur su-
pranumerarii; de quo extat spe-
ciale Decretum inter Constitu-
tiones collectas sub Pontificatu
Innocentii VIII. ita conceptum.

Statuimus, & ordinamus,
quod de numero duodenariorum
Aduocatorum septem dumtaxat
de antiquioribus scilicet receptio-
ne, non etate, vel gradu censean-
tur, & sint numerarij, & de eo-
dem numero dumtaxat sit, &
esse debeat Promotor: Alij verò
censeantur supranumerarij, &
ad quos de iure non spectat pro-
mo-

motio Graduandi, donec fuerint
de numero septem &c.

Tertiò certus ordo, & selectio
ab aliis cum speciali prerogativa
nominis; Nam sicut olim à D.
Gregorio ex compluribus De-
fensoribus, qui tunc erant in Vr-
be, & vniuersa Ecclesia septem
dumtaxat selecti fuerunt, & in
certum numerum redacti cum
titulo Regionariorum, vt di-
scriminarentur ab aliis, qui e-
rant simplices Defensores, pro-
ut habetur in superius relata
Epistola 17. cap. 17. lib. 7. In-
dictione 1 apud Baron. dicto tom.
8. Annal. pag. 118. vers. hoc pa-
riter anno Onuphrium Panui-
num dicto V. Primicerius Defen-
sorum propè finem, vers. quorum
qui-

quidam, & Gretzerum *sub præ-*
 13 *citato num. 3. eod. vers. Ita * quo-*
que subsequentibus temporibus
Romani Pontifices obseruarunt,
eligendo certos Aduocatos, qui-
bus solis ad eius Consistorium
aditus pateret, ne coram sacro
Senatu cuilibet passim liceret
tale munus obire, quos propte-
rea à Consistorio, Consistoria-
les, siue Sacræ Consistorialis
Aulæ Aduocatos specialis no-
minis prærogatiua appellarunt,
vt ab aliis simplicibus differrent
teste Vestrio in praxi lib. 2. cap.
18. de Aduocatis Consistorialibus.
Petro Gregorio Tholosano Syn-
tagmat. Iur. vniuers. tom. 2. lib.
49. cap. 6. num. 10. Lælio Zec-
chio de Republica Ecclesiastica
cap.

cap. 17. de *Aduocatis Consistorialibus*, & *Scacc. de Iudicijs lib. 1. cap. 65. sub num. 1. vers. & ad corroborationem.*

Quartò locus in Capellis, Processionibus, & Equitationibus Pontificiis, cæterisque actibus publicis, & confessio cum Clero; etiam ubi Pontifex abest; hoc enim Defensoribus Regionariis indultum legitur à D. Gregorio in *Epistola præcitata*, & testatur Baronius loco superius adducto. Primòquidem ibi: *Eisdem patebat aditus, ut ad sacra simul cum Pontifice convenirent*: secundò ibi. *Hi absente Pontifice sedebant cum Clero: præsentem verò stabant*: tertio ibi: *Porro Regionariorum munerum hu.*

huiusmodi tantum erat priuilegium, ut assisterent Pontifici in Ecclesia: Quo tendunt verba Papias dicentis in glossis, Defensores à Romanis Pontificibus constituti sunt Episcoporum adiutores, quibus honores inter Clericos, sicut & Regionarijs concedimus relata per Ioannem Meursi in Glossario Græcobarbaro Verbo ΕΚΔΙΚΟΣ pag. 149.

14 col. 2. vers. Papias. Quo * priuilegio semper potiti fuerunt Aduocati Consistoriales, qui in Capellis Pontificiis, si Papa est præsens, & Capella celebratur in Palatio, sedent è conspectu illius; si vero celebratur in Basilica Lateranensi, D. Petri, vel alia, sedent in ultimo gradu So-

lii Pontificis, à latere dextro : In
 Processionibus verò , & Equita-
 tionibus bini procedunt , & e-
 quitant ante Cubicularios , vt
 meminit Pontificale Romanum
fol. 45. 48. à tergo & 89. col. 1. ac
 Cæremoniale Romanæ Eccle-
 siæ impressum sub Leone X.
 Quinimò * in Coronatione Pon- 15
 tificis Pluuialibus induti in Con-
 fessione Diui Petri assistente D.
 Cardinali Priore Diaconorum ,
 vnà cum Subdiaconis, & Au-
 ditoribus Rotæ laudes dicunt
 Principi Coronato , prout ha-
 betur dicto Pontificali *fol. 49.*
47. & 50. à tergo ; & quando
 summus Pontifex non est præ-
 sens Capellis, vel sede vacante,
 sedent vnà cum sacro Cardina-
 lium

lium Collegio post Auditores
Rotæ, de quo etiam videri po-
test Adnotatio in libro Camera-
rij. anno 1605. die 3. Martij fol.
43. & 14. Februarij fol. 163.
à tergo, quod priuilegium om-
nino adscribendum est succes-
sioni in locum Defensorum Re-
gionariorum; cum præter hu-
iusmodi traditionem, nulla
prorsus alia tradi queat.

Quintò qualitates in Defen-
sore Regionario expressæ per D.
Gregorium, tam in forma ele-
ctionis superius relata. ibi. si
nulli conditioni, vel corpori tene-
ris obnoxius, quàm in præcitata
Epistola. ibi. Ita quoque in De-
fensoribus septem, qui ostensa
sue experientie utilitate placue-
rint,

runt, honore Regionario decorentur; Nam quod dicitur Regionarium nulli conditioni, vel corpori debere esse obnoxium, conforme videtur requisito per leges Cæsareas in Aduocato Præfecti Prætorio, asserentibus, Leone in l. nemini 11 C de Aduocatis diuers. Iudicior. Non aliter verò consortio Aduocatorum tuæ Sedis aliquis societur, nisi prius in Examine Viri Clarissimi Rectoris Prouinciæ, ex qua oriundus est, præsentibus Cohortali-
bus gesta confiant, quibus aperte pateat cohortali vitæ, ac fortune eundem minimè subiacere, & Zenone in l. final. C. eod. sine ulla cohortalis, aut deterioris conditionis quæstione succedant;

&

& inferius, Non aliter nisi sub
 gestorum confectiōe minimè eos
 cohortali conditioni subiaccere pa-
 tefactum fuerit, admittantur.
 Rursus, quod dicitur in eadem
 Epistola de experimento vtili-
 tatis Admittendi, congruit al-
 teri requisito de Iure Cæsareo
 in dicta l. nemini, vers. Iurispe-
 ritos, etiam eorum Doctores iu-
 bemus iuratos sub gestorum testi-
 ficatione deponere esse eum, qui
 posthac subrogari voluerit, peritia
 16 Iuris substructum. Quæ* qui-
 dem honesta conditio Admit-
 tendi, & doctrinæ experimen-
 tum, non solum de Iure com-
 muni requiruntur in Aduocato
 17 Consistoriali, sed* indiuiduali-
 ter etiam per Constitutionem
 ter-

tertiam Martini V. §. 14. exigentem in primis, quòd recipiendus, sit Doctor Iuris famosus: secundò quòd post Doctoratum ab eo receptum ad minus legerit per triennium: tertio quòd sit commendatus de vita, & morum honestate, alijsue virtutibus: quartò quòd mundæ sint manus eius, & bonum habeat testimonium: & §. 16. quòd publicè suæ doctrinæ experimentum faciat. Quæ constitutio licet ibi loquatur de Auditoribus Rotæ, idem tamen seruari mandavit quoad Aduocatos Consistoriales in §. 28. Nec non *etiam per Constitutiones antiquas ipsius Collegij Aduocatorum, quarum Altera
C sic

sic se habet . Statuimus , & or-
 dinamus , quòd decedente aliquo
 Aduocatorum de numero , ita quod
 numerus duodenarius non sit in-
 teger , prior , qui tempore erit , te-
 neatur conuocare , & congregare
 facere Collegium Aduocatorum ,
 & proponere quòd in admissione
 fienda de nouo Aduocato debeat
 diligens inquisitio fieri de aliquo
 celebri Doctore , in altero Iurium ,
 vel utroque , etate matura , mo-
 ribus graui , bonæ opinionis , &
 fame , & conuersationis honestæ ,
 qui sit de legitimo Matrimonio
 natus , & graduatus fuerit in
 altero Iurium , vel utroque per
 quinquennium , & gradum Do-
 ctoratus susceperit in aliquo Stu-
 dio generali , & per quinquen-
 nium

nium continuum legerit in altero Iurium, & qui alias qualificatus sit iuxta Constitutiones Apostolicas desuper editas, & talem sic, ut præmittitur, qualificatum, Decanus, & Prior, qui pro tempore erit cum duobus, vel pluribus deputandis per Collegium nominent secundum resolutionem Collegij Pontifici, qui pro tempore erit, & eidem supplicent, ut de tali sic qualificato provideat in locum Aduocati prædefuncti; quæ resolutio colligi debeat secretè per A. vel R. ad propositionem Prioris, & non alias &c. Altera. * 19
verò sequens ita loquitur. Statuimus, & ordinamus quod deficiente numero Aduocatorum Admittendus pro complemento nu-

meri statuti per mandatum Pontificis in dicto Collegio, & qualificatus prout in precedenti Statuto, de qua qualificatione prius legitimè constare debeat Decano, & Priori, qui pro tempore erunt, & duobus Aduocatis per Collegium deputandis per legitima documenta, & alias legitimas probationes, desuper receptas, & de huiusmodi dicti Decanus, & Prior, & duo Aduocati fidem faciant Aduocatis Collegialiter adunatis; Quibus peractis, & seruatis teneatur primò, & solemniter repetere unum Canonem, vel Legem eidem per Priorem, & Decanum, & duos alios Aduocatos per Collegium deputandos assignandum, vel assignandam infra
men-

*mensẽ à die assignationis huius-
modi computandum &c. Et * per 20
Decretum eiusdem Collegij e-
ditum 9. Iunij 1582. per acta
Curtij Saccoccia Secretarij, ut in
eius Protocollo fol. 185. tenoris
infra scripti. Clarissimi DD. Ad-
uocati Consistoriales declararunt,
& declarant, qualiter, inter cæ-
tera in admissione alicuius in Ad-
uocatum Consistorialem fit inqui-
sitio super nobilitate generis, ac
legitimatione personæ Admitten-
di, & præmissis legitimè probatis,
ad admissionem in Aduocatum iu-
xta formam Constitutionum Col-
legij prædicti proceditur, & præ-
missa omni meliori modo &c. su-
per quibus &c. Actum Romæ &c.
Quo tendunt verba Pij Secundi*

in Epistola Apologetica ad Martinum Mayer. ibi. Et Aduocatorum nobilis ordo, qui patrocinantur Causis, viri electi ex multis, utroque Iure Consulti, qui Cathedras diu in scholis publicis rexerunt, neque hi absque magno examine admittuntur, & necesse est eos publicè disputare prius quàm in hunc ordinem aspirare audeant; Ac etiam verba illa Vestrij lib. 2. dicto cap. 18. ibi. Constituerunt Pontifices ordinem Decem virorum, qui egregij essent Iurisperiti, quique non nisi solemni eorum publico periculo intra hunc ordinem admitterentur; quod ab eo mutuati sunt cæteri scribes de Aduocatis Consistorialibus.

Sex-

Sextò Præsentia in Curia Romana ad obsequia Summorum Pontificum, quàm in sæpè allegata Epistola Defensoris Regionarij expetit D. Gregorius verbis illis, *qui, & ante Prioratus locum in Ecclesiasticis utilitatibus, & obsequijs Pontificum non desinit per sedulam præsentiam permanere*; quæ * procul dubio præstari debet à Collegio Aduocatorum Consistorialium, vt in functionibus Consistorialibus, & alijs singuli præstò sint obsequijs Pontificum; Quare * Aduocati tenentur sequi Romanum Pontificem discedentem ab Vrbe cum tota Curia, quod tempore nostro obseruatum fuit, dùm Clemens

VIII. Ferrariæ commoratus fuit; tres enim à Collegio, scilicet, DD. Bernardinus Scottus, Ioannes Baptista Spada, & Hieronymus de Rubeis eundem cum tota Curia persecuti sunt; quæ ratione Collegium Aduocatorum Consistorialium die 15. Maij 1623. per acta Marii 23 Saraceni decreuit ad * affectionem Decanatus requiri actualem residentiam in Curia tempore, quo eius vacatio contingit, nec propterea posse optari, vel assequi per absentes ob priuatam utilitatem; Imo Bertachinus in suo Repertorio littera A. dixit 24 quòd Aduocatus * Consistorialis absens per biennium sine licentia Papæ, vel per quinquennium cum li-

PRIMUM, 41

licentia est priuatus ipso Iure l. final. C. de Aduocat. diuers. Indic.

Septimò Identitas muneris, & officij, quoniam sicut D. Gregorius ait in præallegata Epistola ad Bonifacium, officium Defensorum in Causis Ecclesiæ, & obsequijs noscitur laborare Pontificum; hoc * enim præstant Ad- 25
uocati Consistoriales, qui in Causis Consistorialibus laborant, cum proprium eorum munus sit in Consistorio coram Sacro Senatu intercessionem, seu oppositionem electionum ad Ecclesias, aliasuè etiam grauiores causas Summo Pontifici cognoscendas proponere, & pro altera parte tueri, testibus Vestrio, Gregorio Tholosano, Lelio Zecchio,

chio, Scaccia, & aliis; Cui accedit quòd olim antiquior Aduocatus Consistorialium erat Aduocatus Fisci Ecclesiastici teste Fulgofio, qui ita tempore suo in Curia Romana obseruarum fuisse testatur *in l. binos. 10. num. 1. C. de Aduocat. diuers.*
 26 *Iudic. Hodie* * verò ex eorum numero eligitur arbitrio Summi Pontificis; Quemadmodum subdit Vestrius *in Prax. lib. 2. cap. 8. de Aduocato Fiscali in fine. ibi. Is utique est eiusdem Consistorialis ordinis, cuius etiam meminit Pius Secundus dicta Apologetica ibi. & Aduocatus Fisci.*

Et quod attinet ad Defensionem Pauperum, cui potissimè
 in-

inſeruiebant Defenſores Regio-
narii ſecundum Baronium loco
præcitato verſ. inſeruiebant ipſi
&c. & formam electionis ſupe-
riùs relatam ibi. *Et quid quid*
pro pauperum commodis tibi à
Nobis fuerit iniunctum incor-
ruptè, & viuaciter exequaris:
Quod etiam de Protetdico, ſiue
Defenſore Eccleſiæ Conſtanti-
nopolitanæ aſſerunt Baſamon.
in diſceptatione De Carthophila-
ce, & Protetdico, Gretzerus in
Codinum dicto lib. 1. cap. 5. nu. 2.
verſ. ad quorum munus, & Ioan-
nes Meurſi dicto Gloſſario V.
ΕΚΔΙΚΟΣ pag. 149. col. 2. in
princ. Eadem * nanque paupe- 27
rum Defenſio incumbit Aduo-
catis Conſiſtorialibus, è quo-
rum

28 rum * numero Sedes Apostolica
eligit Aduocatum Pauperum,
id testantibus Pio Secundo in A-
pologetica hisce Verbis. *Quorum*
qui Senior est, Pauperum Aduo-
catus appellatur; & Pio V. sanct.
mem. in Motu proprio exhibi-
to Collegialiter die 14. Martii
1565., & registrato in Protocol-
lo Curtii Saccocciaë tunc Secre-
rarii eiusdem Collegii fol. 50.
quem typis edidit celeberrimus
vir, non minus doctrina, quàm
pietate Reuerendiss. D. Scan-
narolus Sidoniarum Episcopus
in Appendice ad eius perutilem
tract. De Visitatione Carcerato-
rum pag. 6. & 7. ibi, Cum mu-
nus istud (loquendo de Aduo-
catione pauperum) ad Colle-
gium

gium Aduocatorum Aula nostræ
Consistorialis ex antiqua consue-
tudine delatum fuerit. Quibus
verbis manifestè euincitur de-
fensionem pauperum in Defen-
soribus Regionarijs requisitam
à D. Gregorio iure successionis
perseuerasse in Aduocatis Con-
sistorialibus.

Cùm itaque ex præmissis li-
queat, Ordinem Defensorum
Regionariorum institutum à
D. Gregorio, tam vi nominis,
quàm re ipsa adamussim in
omnibus conuenire Collegio
Aduocatorum Consistorialium,
Concludendum * profectò est, 29
reliquias dicti Ordinis in Eccle-
sia Romana conseruari in dicto
Collegio, sola Defensoris voce
in

in Aduocatum temporis successu immutata ; nam si vsque in præsentem diem videmus alios Ordines Regionariorum conseruari in Collegiis Prothonotariorum , & Subdiaconorum Apostolicorum , quorum loco nuperrimè suffecti sunt Auditores Rotæ , cur solum ordinem Defensorum defecisse dicendum est , cuius institutum in singulis explent Aduocati Consistoriales ? Nomen ergo tractu temporis mutatum fuisse conceditur , sed Ordinis , ac Instituti identitas perseuerare dicitur , cum pauperum , & Ecclesiarum defensione ; animaduertendo præsertim , Aduocatum Ecclesiæ dictum fuisse Defen-

fenforem vsque ad tempora Alexandri Secundi anno Domini 1062. cum inter Defensorem Ecclesiæ Romanæ, & Aduocatum Regium facta fuit disceptatio relata per Baron. *Annal. tom. 11. pag. 303. & seq.* nomen *verò Aduocati ab Ecclesia 30 Romana vsurpatum fuisse Innocentii Secundi temporibus anno Domini 1141. qui Aduocatis Romanæ Urbis censum annum Centum librarum monetæ Papalis constituit de Camera sua, cuius rei ex antiquo Codice Vaticano meminit Baron. *Annal. tom. 12. fol. 303. vers. de eodem.* Mox tempore Alexandri Tertii creati anno Domini 1159. ex actis eiusdem
re-

relatis è Codice Vaticano per Baron. dicto tom. 12. & anno 1159. fol. 431. in illis verbis, Vbi ipsa Dominica die conuocatis Fratribus in unum iunctis, videlicet, Gregorio Sabinensi &c. Episcopis, Cardinalibus quoque Presbiteris, & Diaconibus, simulque Abbatibus, Prioribus, Iudicibus, Advocatis, Scriniarijs, & Primicerio cum Schola Cantorum, nobilibus quoque, & plurima parte Populi Romani D. Alexander per manus Hostiensis Episcopi &c. praeunte Spiritus Sancti gratia consecratus est &c. & litteris eiusdem Alexandri ad Gerardum Episcopum, & Canonicos Bononienses relatis per Rhodericum in Vita Federici Primi Imper-

peratoris lib. 2. cap. 51. & Baron.
dicto tom. 12. & anno 1159.
fol. 431. & seqq. ibi. Iudicibus,
Aduocatis, Scriniarijs &c. simi-
libusque litteris eiusdem Ale-
xandri Tertii relatis per Hiero-
nymum Rubeum in *Historia*
Rauennat. lib. 5. anno Domini
1159. fol. 341. & seqq. ibi. Iu-
dicibus, Aduocatis, Scriniarijs
&c. quod sanè in locis præfatis
de Consistorialibus tantum in-
telligi debet, qui vna cum Scri-
niariis, idest Secretariis, inter-
sunt actis publicis Coronationis
Summi Pontificis. Quorum
pariter mentio fit à Baronio ex
actis Vaticanis dicto tom. 12. An-
no Domini 1165. & VI. dicti
Alexandri Tertij fol. 522. ibi.

D In-

Iudices cum Aduocatis &c. & ferè post duo sæcula in Constitutione secunda Benedicti XII.

- 31 *Expressa * quoque mentio Aduocati Consistorialis fit in vita Bonifacii VIII. ad Pontificatum euecti Nono Kalen. Ianuarii 1294., quem sub nomine Benedicti Caietani in Curia Romana fuisse Aduocatum Consistorialem testatur Alphonsus Ciacconus in eius vita tom. 2. fol. 642. Et ante Bonifacium VIII. Clementem quoque IV. Summum Pontificem, creatum Perusis per compromissum Non. Febr. 1265. in numerum Aduocatorum Consistorialium fuisse cooptatum sub nomine Guidonis Fulcodii Galli patria Nar-*

PRIMUM. 51

Narbonensis testatur Cæsar Ca-
rena in annotat. ad quæstiones
quindecim eiusdem Fulcodij pro
Inquisitoribus post eius tract. de
offic. Sanctissimæ Inquisitionis in
addit. ad princ. Cons. num. 2. ibi.
Mortua uxore Romam venit, ubi
primum Aduocatus Consistorialis
efficitur, mox Podiensis, dein-
de Narbonensis Episcopus, postea
Cardinalatus, & Sabinensis E-
piscopatus honore ab Urbano IV.
Summo Pontifice decoratur, in
cuius etiam loco maximo consensu
omnium S. R. E. Cardinalium
sufficitur, & Clemens IV. nun-
cupatur. Fit etiam mentio de
Aduocatis Consistorialibus à Bo-
nifacio Vitalino in Clementina
Abusionibus num. 2. de Pœniten-

rijs, & remiss. ibi. Nota quod
Aduocatus Consistorialis non de-
bet plus effectualiter exponere ver-
bo in Consistorio publico Papæ,
quàm contineatur in supplicatio-
ne scripta, quam de mandato Pa-
pæ exhibet Cancellario, aut alteri
Cardinali, quem deputet in hoc
Commissarium; Qui Vitalinus
fuit Aduocatus Fisci tempore
Clementis Sexti creati Auenio-
ni Nonis Maii 1334., vt ipse
testatur in Clementina Dudum
num. 9. De Iudicijs. Nec non
in prouisione Officii Potestatis
in Ciuitate Vrbeuetana à Gre-
gorio XII. facta in personam
Magistri Francisci de Vbaldis
I. V. D. Perusini, & Consisto-
rii Aduocati ad sex menses præ-
sti-

fito solito iuramento fidelitatis
in manibus Camerarij sub Da-
tum apud Sanctum Petrum XI.
Kalendas Ianuarij anno primo
qui fuit Domini 1406. in libro
eiusdem Gregorij XII. de diuersis
formis anno primo, qui cum alijs
extat in Archiuo Vaticano; It-
erumque declarando per recep-
tionem ad officium Aduocatio-
nis Consistorij sui, non vacasse,
nec vacare officia Scriptoriæ
litterarum Apostolicarum, Pœ-
nitentiariæ, & Abbreviatoriæ
earumdem litterarum Aposto-
licarum, quæ habebat Sanctes
de Viuianis Canonicus Feren-
tinus, & legum Doctor recep-
tus ad dictum officium Aduo-
cationis Consistorialis: imo cum

D 3 illo

illo dispensauit, vt quoad viueret eadem officia, nec non Aduocationem posset exercere, etiam si essent incompatibilia, & illum ad coniugalia vota transire contingeret. Datum Caictæ. IV. Nonas Augusti anno quarto Domini verò 1410. lib. *De diuersis formis eiusdem Pontificis Anno IV. fol. 174.*

32 Nec * silentio inuoluendum est, plures testari Oldradum fuisse Aduocatum Consistorialem, qui plurimum valuit apud Ioannem XXII creatum VII. Idus Augusti 1316; & floruit anno 1320; vt testatur Ioannes Fichardus in *Vitis Recentiorum Iurisconsultorum*, hoc est in vita eiusdem Oldr. tract. tom. 1. fol.

PRIMUM. 55

157. à tergo col. 1. Catellianus
Cotta de Iuris peritis dicto tom. 1.
fol. 139. col. 1. in princ. Valen-
tinus Forsterius in Historia Iuris
Ciuis Romanus lib. 3. in vita
eiusdem Oldrad. dicto tom. 1. fol.
55. à tergo col. 2. Ioannes Tri-
themius de Claris scriptoribus
in vita eiusdem Oldradi. Alios-
que etiam testari Aduocatum
Consistorialem fuisse Lapum de
Castiglionechio Patritium Flo-
rentinum contemporaneum Io-
annis Andreae, & Baldi, secun-
dum Quintilianum Mandosi-
um, in praefatione ad allegatio-
nes eiusdem, qui dicit floruisse
tempore Benedicti XII. creati
XIII. Kal. Ianuarij 1334., nem-
pe Roman. Sing. 40. numer. 2.

D 4 Man-

Mandos. in dicta prefatione. Decianum in Apologia aduersus Alciatum impressa in fronte primi voluminis suorum Consiliorum cap. 15. num. 15. & 16. Catell. Cotta De Iuris perit. dicto tom. 139. col. 2. in princ. & M. Mantuanam De Viris Illustribus in vita eiusdem Lapi num. 137. dicto tom. 1. fol. 165. à tergo col. 2.

Neque vllum negotium fa-
cessit in Epistolis D. Gregorii
legi plures Defensores destina-
tos fuisse ad regenda, & admi-
nistranda Patrimonia Ecclesiæ
Romanæ in Sicilia, Corsica, &
33 alibi. Quia * in Ecclesia Roma-
na erant plures Defensores sim-
plices, quibus per Romanos
Pontifices committebatur Re-
gi.

gimen, & administratio prædicta; ex * illis autem ipse D. Gre- 34
gorius selegit septem in certum
Ordinem redactos cum speciali
nota Regionariorum, ita dictos
à septem Regionibus Urbis,
quorum residentia erat in Curia
Romana penès Summum Pon-
tificem, sicut etiam adnotarunt
Onuphrius Panuinus, & Gret-
zerus superius adducti, quorum
locum nunc obtinent Aduocati
Consistoriales; Nam etiam ho-
die in Curia sunt plures Aduo-
cati, nec tamen omnes dicuntur
Consistoriales, sed hi tantum
qui certo eorum Collegio pro-
meruerunt adscribi cum Diplo-
mate Pontificio.

Hæc de origine Aduocato-
rum

torum Consistorialium ; quo-
 35 rum * Collegium in Ecclesia
 Romana crederem institutum
 fuisse instar Collegii centum-
 quinquaginta Aduocatorum
 Præfecti Prætorio , de qui-
 bus mentio fit in *l. cum Aduo-
 catio. 8. l. nemini 11. in princ.
 & vers. illud insuper. l. iubemus
 19. C. de Aduocat. diuers. Iudi-
 cior.* Primò, quia in illis require-
 batur eadem probatio honestæ
 conditionis, & vitæ, ac examen
 iuris peritiæ, vt superiùs dictum
 fuit ex dicta *l. nemini vers. non
 aliter verò, & vers. Iurisperitos
 etiam, ac dicta l. iubemus vers.
 sine vlla cohortalis, & vers. non
 aliter.* Secundò quia illis pate-
 bat aditus ad intimum Cæsaris
 Con-

Consistorium, ut testantur Valentinianus, Theodosius, & Arcadius Augusti in *l. final. C. de offic. divers. Iudic. ibi. Quibus, & Consistorium nostrum ingrediendi facultas præbetur*; qui * 36
semper patuit, ac patet Aduocatis Consistorialibus. Tertiò, quia ex eorum ordine eligebantur Aduocati Fisci dicta *l. cum aduocatio vers. iubemus*; qui * 37
tunc bini erant. *l. binos 10. & l. post duos. 15. C. de Aduocat. divers. Iudic.*, unde Fulgos. in præcitata *l. binos num. 1.* notat ex hoc descendere, quod seruatur in Curia Romana; Nam antiquior Aduocatus Consistorialis est Aduocatus Fisci Ecclesiastici; non enim sunt duo, nec
Ad-

Aduocati Consistoriales sunt 150. ut sunt Aduocati Præfecti Prætorio, inferendo ex hoc cognosci, quod licet Apostolatus sit maius officium, quod sit inter Christianos, non tamen est tantum, quantum olim erat regimen triumphantis Romæ.

Deque his sensit Cagnol. in l. final. num. 16. vers. deinde cum seq. C. de pact. quatenus declarando verba illius textus à Cesariensi aduocatione, dum inquit Aduocatos Cesarienses credebam aliàs fuisse Aduocatos Imperialis Consistorij, de quo habetis titulum De Comit. Consistor. lib. 12. quemadmodum sunt hodie Aduocati Consistoriales Romæ, qui scientia, aut fauore descri-

scribuntur in libro, & Matricula Aduocatorum Consistorialium, nunc credo fuisse Aduocatos Fisci, qui Principis est; sed quod pertinet ad germanum intellectum dictæ legis, quamuis Alciat. *ibidem* num. 1. videatur idem sensisse, dicendo, Accursium, qui interpretatus fuit de Aduocatis Cæsaris, intellexisse de his, qui in controuersia pacti enarrati in ipsa lege, ceu Fiscali, patrocinabantur coram Procuratore Cæsaris; Verius* tamen 38 cum Cuiacio *in princ. in lib. 2. Instit. Iustinian. tit. Quibus alienare liceat vel non. cap. 8. num. 17.* & in expositione Nouelle 103. De Proconsule Palestine sub littera A. verba prædicta sunt intellect.

relligenda de Aduocatis, qui erant Cæsareæ Metropoli Capadocia.

Superiorem quoque sententiam De origine Aduocatorum Consistoralium nouissimè probauit Reuerendissimus D. Scannarolus. De Visitatione Carceratorum lib. 1. cap. 3. sect. 2. ex num. 3. usque ad 11. vers. hæc sunt, vbi idem latius profequitur.

De